

چند نماز پرفایده و آسان

گزیده نگار شماره ۵

تاریخ: ۹۵/۵/۲۳

فهرست و خلاصه:

- نماز فرمان خدا و نیایش عشق میان عبد و معبود
- نماز، زیباترین پاسخ به بنیادی‌ترین نیاز
- احادیث من بلغ
- از خواندن این نمازهای پرفایده مستحبی غفلت نکنید.

مقدمه

نیاز به پرستش و ارتباط با پروردگار، نیازی فطری است و زیباترین پاسخ به این نیاز فطری و بنیادی در چهره نماز و مناجات عاشقانه عبد با معبود شکل می‌گیرد که در همه ادیان الهی برای این مهم، دستورالعمل‌ها و آداب خاصی تشریح شده است حتی در اندیشه‌های انحرافی و گمراهی از جاده مستقیم توحید، مشرکین نیز که منکر ربوبیت پروردگار و معاد اما معتقد به خالقیت خدا می‌باشند، به اندیشه باطل خود بت‌ها و خدایان دروغین را وسیله ارتباط و شفاعت خود نزد پروردگار برای تأمین منفعت و دفع زیان‌ها در همین زندگی مادی می‌دانند و این انحراف پاسخی نازیبا و غافلانه به همان نیاز فطری و بنیادی است.

به هر حال انسان موحد به مدد نماز، این عبادت و ستایش عاشقانه و مکرر، ضمن سپاس نعمت‌های خدای مهربان، در برابر عظمت او، ناچیزی خود را احساس می‌کند و در عین حال با شناخت وابستگی خود به آن منبع عظیم و بی‌منتهای قدرت، خود را تنها و بی‌تکیه‌گاه نخواهد یافت و به هر میزان که این ارتباط مکرر، عاشقانه‌تر، خاضعانه‌تر و آگاهانه‌تر باشد ثمرات افزون‌تری خواهد داشت و نمازگزار در ترک ناشایسته‌ها^۱ و آراسته شدن به نیکی‌ها، مصمم‌تر و در پاک‌سازی جسم و جان و نیز اخلاق و نیت استوارتر خواهد بود و پیاپی دریچه‌هایی از رحمت واسعه خدا را به روی خویش خواهد گشود.

نماز سرچشمه فیاضی است که تشنگان وصال یار و شیداییان عشق حقیقی را در فضایی آکنده از مهر، بی‌واسطه و حضور غیر سیراب می‌کند اما سیراب کردنی که به عاشقِ واصل، عطشی افزون‌تر برای تکرار و ارتقاء این ملاقات می‌دهد لذا راه‌یافتگان به حریم وصل، لحظات ملاقات را طولانی‌تر، می‌طلبند و به هنگام مهیا شدن برای آن شور و هیجان‌شان بیشتر می‌گردد چنانکه به تکرار نقل شده که پیامبر اکرم(ص) و ائمه معصومین علیهم السلام در وقت نماز، دگرگونی در چهره و حالشان مشهود بود. همچنان که به‌گونه‌ای همین تغییر حال را نزد عارفان واصل و نیکان با اخلاص و صفا دیده‌اند و می‌توان دید.

۱- آیه ۴۵ سوره عنکبوت

به هر حال، علاوه بر نمازهای واجب (نمازهای پنج‌گانه یومیه و دیگر نمازهای واجبی که در شرایطی مثل حوادث، طواف در حج و عمره، نذر و قسم و ... بر انسان واجب می‌شود) و نمازهای نافله‌ای که به موازات نمازهای یومیه توصیه شده که هرکدام برکاتی فراتر از تصور دارند، برخی نمازهای آسان و ساده نیز در کتب معتبر ادعیه از جمله تقریباً مجموعه آن‌ها در مفاتیح الجنان مرحوم شیخ عباس قمی آمده است که گره‌گشا و پرخیر و برکت است و در این گزیده نگار اشاره به آن‌ها خالی از فایده نیست.

احادیث من بلغ

گاهی که در باره ثواب برخی نمازها و کارهای خیر، حدیثی نقل می‌شود این سؤال و شاید نگرانی مطرح می‌شود که آیا واقعا چنین ثواب و برکاتی برای این کارهای به‌ظاهر کوچک وجود دارد؟ چگونه مطمئن شویم این احادیث صحیح و قابل اعتماد است؟

البته وقتی احادیث از منابع معتبر نقل می‌شود و با منطق قرآن و اسلام سازگار است و ناهماهنگی ندارد، تقریباً زمینه اعتماد فراهم است اما با وجود این معصومین علیهم السلام برای این‌گونه موارد فرموده‌اند حتی اگر ما آن مطلب را آن‌گونه که از ما نقل شده نگفته باشیم، خداوند عمل‌کننده به آن حدیث را از ثواب مطرح شده بهره‌مند خواهد ساخت. در این مورد در کتب روایی از جمله کتاب شریف کافی جلد ۳ صفحه ۱۳۹ و در مرآت العقول و منابع دیگر ذیل عنوان احادیث من بلغ روایاتی آورده شده که بهره‌گیری کلی از آنها، رافع این نگرانی است.

چند نماز پرفایده

در اینجا به چند مورد از نمازهای آسان و پرفایده و غالباً تجربه شده اشاره می‌کنیم و توصیه می‌کنیم علاقه‌مندان به استفاده از این سفره پر برکت آسمانی، شخصاً به کتب معتبر ادعیه و زیارات بخصوص مفاتیح الجنان و نیز مفاتیح نوین حضرت آیت الله مکارم شیرازی مراجعه کنند.

۱- نماز شب

زمان آن از نیمه شب تا طلوع فجر است و مشتمل است بر ۴ نماز ۲ رکعتی به عنوان نافله شب و یک نماز ۲ رکعتی به عنوان نافله شفع و یک نماز یک رکعتی به عنوان نافله وتر که برکات بسیار و آدابی برای آن‌ها در کتب مختلف ذکر شده است. در آیات کریمه ۱۶ و ۱۷ سوره سجده جایگاه استثنایی این نماز مورد تأکید قرار گرفته است.

۲- بیمه یک ساله جان و مال و خانواده و دین

یکی از پرفایده‌ترین نمازها که به کرات سودمندی آن تجربه شده است نمازی است که سیدبن طاوس (ره) نقل کرده است این نماز که شامل ۲ نماز ۲ رکعتی با آداب خاص و دعای ویژه است در مفاتیح الجنان ذیل اعمال ماه جمادی الثانی (ماهی که ولادت و شهادت حضرت زهرا سلام الله علیها در آن واقع شده و به‌گونه‌ای تعلق این ماه به آن معصومه شهیده قابل استناد است) آورده شده است. خواندن این نماز حداکثر ۳۰ تا ۴۰ دقیقه

طول می کشد اما آنقدر برکات و فوائد متعدد دارد که حیف است در طول سال یکبار در ماه جمادی الثانی از آن غفلت شود.

۳- نماز فرزندان برای والدین

این یک هدیه برای شاد کردن پدر و مادر و جلب دعای خیر آنها در عالم برزخ و تأمین رضایت آنها از فرزند است که شایسته است همه روزه در وقت مناسب خوانده شود.

طرز خواندن آن چنین است: در رکعت اول بعد از حمد ۱۰ مرتبه «رب اغفرلی و لوالدی و للمؤمنین یوم یقوم الحساب»^۱ و در رکعت دوم بعد از حمد ۱۰ مرتبه «رب اغفرلی و لوالدی و لمن دخل بیتی مؤمناً و للمؤمنین و المؤمنات»^۲ گفته می شود و پس از پایان نماز ۱۰ مرتبه گفته می شود «رب ارحمهما کما ربینا صغیراً»^۳

۴- نماز والدین برای فرزندان

برای عاقبت بخیری فرزندان این نماز توسط پدر و مادر خوانده می شود؛ ۲ رکعت نماز، در رکعت اول پس از حمد سوره قدر و در رکعت دوم پس از حمد سوره کوثر خوانده می شود، و در قنوت نماز خواندن دعاهایی که برای عاقبت بخیری فرزندان مثلاً در آیات قرآنی ملاحظه می شود^۴ مناسب به نظر می رسد.

۵- مشارکت در ثواب حاجیان

از شب اول ماه ذی حجه به مدت ۱۰ شب بعد از نماز مغرب ۲ رکعت نماز این گونه خوانده می شود: بعد از حمد و سوره توحید آیه «وواعدنا موسی ثلاثین لیلة...»^۵ و رکعت دوم نیز مثل رکعت اول خوانده می شود.

۶- نماز اول هر ماه

از نمازهایی که علاوه بر توصیه کلی، برخی از عارفان نسبت به خواندن آن توصیه ویژه کرده اند ۲ رکعت است در رکعت اول بعد از حمد ۳۰ مرتبه سوره توحید و در رکعت دوم بعد از حمد ۳۰ مرتبه سوره قدر خوانده می شود.

۷- نماز غفیله

بعد از نماز مغرب ۲ رکعت نماز برای قضای حاجات خوانده می شود. آداب آن در کتب ادعیه آمده و قرائت آن در مساجد و نزد مؤمنین متداول است.

۱- آیه ۴۱ سوره ابراهیم(ع) البته در متن آیه «ربنا اغفرلی» آمده است.

۲- آیه ۲۸ سوره نوح(ع).

۳- قسمتی از آیه ۲۴ سوره اسرا

۴- مثلاً آیه ۷۴ سوره فرقان و آیه ۱۵ سوره احقاف

۵- آیه ۱۴۲ سوره اعراف

۸- نماز لیلة الدفن

از سخت‌ترین ساعات برای مردگان و احساس غربت، اولین شب پس از دفن است. در این نماز ۲ رکعتی که برای آسان کردن دشواری‌های آن شب توصیه شده است در رکعت اول پس از حمد، یک بار آیت الکرسی و در رکعت دوم پس از حمد ۱۰ مرتبه سوره قدر خوانده می‌شود و پس از خواندن نماز، ثواب آن به قبر متوفی هدیه می‌شود.

بسیارند کسانی که در نقاط مختلف جهان همه روزه به خاک سپرده می‌شوند و کسی برای آن‌ها این نماز را نمی‌خواند، شاید جاداشته باشد اهل ایمان از قرائت این نماز و هدیه کردن به این مردگان غفلت نکنند.

۹- نجات از مدعیان در صحنه قیامت

حق الناس مسأله بسیار مهمی است که در قیامت بسیاری را گرفتار می‌کند، بخشی از این حق الناس و مخاصمه امید می‌رود با خواندن نماز ویژه‌ای که در ماه ذی قعدة روزهای یکشنبه خوانده می‌شود آسان شود. آداب آن در کتب ادعیه و زیارات آمده است.

۱۰- چند نماز دیگر

نماز حین دفن میت، نماز استغاثه به حضرت ولیعصر(ع) در نیمه شب جمعه نیز از نمازهای پر ثمر است بخصوص در مورد نماز اخیرالذکر تجارب شگفت‌انگیزی وجود دارد. اما تذکر یک نکته خالی از فایده نیست و آن این که بهترین هدیه برای اموات، ادای دین و انجام و اجبات ترک شده توسط آن‌ها (مثل نماز، روزه، حج) به نیابت از آن‌ها است، ظاهراً خواندن نمازهای یومیه و نماز آیات ترک شده توسط آن‌ها، خیلی زود به یاری آن‌ها می‌رسد و البته خواننده این نمازها هم از برکات بسیار زیادی بهره‌مند خواهد شد.^۲

منابع

۱- قمی - حاج شیخ عباس - مفاتیح الجنان

۲- اصفهانی - محمد مهدی - آوای رخیل

۳- اصفهانی - محمد مهدی - نماز نیایش عشق و شفا بخش جان و تن

۴- اصفهانی - محمد مهدی - بهداشت مسجد

۱ - مفاتیح الجنان به نقل از کتاب نجم ثاقب

۲ - توضیحات کافی را در کتاب آوای رخیل صفحه ۵۱ و ۵۲ آورده‌ایم.